

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Molnár Miklós pártfogó ügyvéd (**cím**) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek, a dr. ... jogtanácsos (**alperes címe**) és a dr. ... jogtanácsos (**alperes címe**) által képviselt alperes neve(**alperes címe**) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. május 23. napján meghozott 20.P.23.408/2017/28. számú ítélete ellen a felperes részéről 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben, akként változtatja meg, hogy a le nem rótt 277.200 (Kétszázhetvenhétezer-kétszáz) forint kereseti illeték és a pártfogó ügyvéd munkadíjának viselésére az állam köteles. Az elsőfokú ítélet további rendelkezéseit helybenhagyja.

A le nem rótt 369.600 (Háromszázhatvankilencezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli. A felperest képviselő pártfogó ügyvéd munkadíjának viselésére egészében az állam köteles.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperest 2016. június 13-ától alperes tartotta fogva, először a befogadó részleg a B objektum 202-es zárkában, majd 2016. június 29. napjától a B objektum 115-ös zárkájában helyezték el. Fogva tartását börtön fokozatban kellett végrehajtani. A felperes a bv. intézetbe magával hozott egy ZTE telefonkészüléket, amelynek használatára a felperes egyedi felhasználói szerződést kötött. 2016. július 1. napján alperes ellenőrzés céljából többek között a felperest mobiltelefonjának átadására hívta fel. A felperes jelezte, hogy a készüléket nem tudja leadni, mert a 202-es zárkában felejtette. Alperes 2016. augusztus 3. napján biztonsági ellenőrzés során a 115-ös zárkában fürdőszivacsba rejtve a felperes zárkaszekrényében MP3 adathordozót lelt fel. 2016. augusztus 10-én a 115-ös zárkában újra biztonsági vizsgálatot hajtott végre, ahol fellelte a ZTE telefonkészüléket kikódolt, sérült állapotban. Alperes a felperessel szemben ... számon összevont fegyelmi eljárást folytatott le tiltott tárgy készítése, cseréje, az intézet házirendjének megsértése ügyében, felperessel szemben 2016. augusztus 17. napján meghozott határozatával 10 nap magánelzárást alkalmazott. A ... Csoportja 4.Bv.2641/2016/7. számú határozatával, az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A készülék javítás miatt 2016. augusztus 26-án szervizbe került, azt a felperes 2016. október 27-én kapta vissza kijavított állapotban. Az alperes a felperessel szemben .../1437. számon kártérítési határozatot hozott, a felperest 13.752 forint kár megtérítésére kötelezte, ami a javítás költsége volt.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.P.94.084/2016/33. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes által hozott .../1437. számú kártérítési határozata szerinti kártérítési felelősség nem áll fenn. A lefolytatott bizonyítási eljárást követően arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes nem tett eleget a kármegelőzési kötelezettségének. A felperes jelezte, hogy telefonja eltűnt, feltalálása érdekében az intézkedést alperes elmulasztotta, ezzel a károsodás megelőzhető lett volna.

A 2016. április 23-i bűncselekmény miatt alperes 2016. május 24-én kiadta a ..., később a ... számú intézetparancsnoki utasítást. Ennek 1. pontja szerint a közepes és magas biztonsági besorolású börtön fokozatú elítéltek zárkáinak ajtaját zárva kellett tartani. A parancsnoki utasítást 2017. január 25. napján az ... utasítással vonta vissza. A felperes kártérítési igényt terjesztett elő, amelyet alperes a ... számú határozattal elutasította.

A felperes keresetében 4.620.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy alperes mulasztása miatt sérült a kapcsolattartáshoz, valamint az emberi méltósághoz fűződő joga. A Ptk. 2:52. § (1) és (3) bekezdése alapján 2016. június 1. és 2016. október 27. napja között eltelt 118 napra 20.000 Ft/nap, azaz 2.360.000 forint, a nem börtön fokozatnak megfelelő feltételek miatt 2016. június 13. napjától 2017. január 25. napja között eltelt 226 napra 10.000 Ft/nap, azaz 2.260.000 forintot követelt. 2.360.000 forint tőke után 2016. október 28. napjától, 2.260.000 forint tőke után 2017. január 26. napjától a kifizetés napjáig számított a Ptk. 6:48. § (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat iránti igényt érvényesített. A kereset indokai szerint a felperes a kapcsolattartás telefonos formáját választotta, az alperesnek ezt biztosítania kellett volna. A felperes már a költözés napján jelezte a szintes felügyelőnek, hogy készülékét a 202-es zárkában felejtette, a készülék fellelése érdekében alperes nem intézkedett, ezt támasztja alá a PKKB ítélete. Alperesnek már 2016. július 2. napján intézkednie kellett volna a cserekészülékről, arra folyamatban lévő büntető ügyei, valamint a családi kapcsolattartás miatt is szüksége lett volna. A szabadságvesztés büntetését börtön fokozatban kellett végrehajtani, a zárkaajtók zárva tartásával arra valószínűleg fokozatban került sor.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 forint perköltséget, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására a Magyar Állam javára 277.200 forint meg nem fizetett illetéket. Megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd díját teljes egészében a felperes viseli.

Részletesen idézte a büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bvtv.) 173. § (1) bekezdését, 174. § (1)-(2) bekezdését, a Ptk. 6:548. § (1) bekezdését, 6:519. §-át, a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdését, a 2:52. § (1)-(3) bekezdését, Bvtv. 101. § d) pontját, a Ptk. 6:548. § (1) bekezdését, 6:519. §-át.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a telefonáláshoz való jog a fogvatartott számára a Bvtv. 173. § (1) bekezdés b) pontja alapján törvényben biztosított jog, de nem minősül személyiségi jognak, mert nem a személyiség valamely lényeges eleméhez kapcsolódó jogosultság. Az emberi méltóság sérelme akkor valósul meg, ha a jogsértésre kifejezetten abból a célból került sor, hogy a konkrét személynek jogtalan hátrányt okozzon, valamint akkor, ha a hatóság olyan jogszabályt sért vagy alkalmaz tévesen, amely közvetlenül személyiségi jogot érint, a jogszabálysértés önmagában megvalósítja személyiségi jog megsértését. A felperes személyes előadása alapján megállapította, hogy felperes a törvényben biztosított további kapcsolattartási formákkal tudott élni, a telefon azért került ki a birtokából, mivel azt költöztetése során a szoktató zárkában felejtette, ez a körülmény pedig nem esik az alperes terhére. Ezzel összhangban áll a PKKB ítélete, mert eszerint a telefonnak a felperes birtokából való kikerülése a felperesnek felróható. Értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a telefonkészülék nélkül eltöltött idő hosszát befolyásolta az a körülmény, hogy az megrongált

állapotban került elő, ez pedig szintén nem róható az alperes terhére, alperes ekként felróható magatartást nem tanúsított. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kapcsolattartáshoz fűződő jog nem minősül személyiségi jognak, fogalmilag kizárt annak sérelme esetén a sérelemdíj iránti igény megalapozottsága. Alperest semmilyen jogszabály nem kötelezi helyettesítő készülék biztosítására, a felperes nem bizonyította, hogy a helyettesítő telefon használatával szeretett volna élni, ez iránti igényét az alperesnek jelezte, azt sem bizonyította, hogy ténylegesen nem volt elérhető a helyettesítő telefonkészülék. Saját előadása szerint a kapcsolattartás további formáival élni tudott. Az emberi méltósághoz fűződő jog pedig az annak megsértésére irányuló célzatos alperesi magatartás hiánya miatt nem sérült. A fentiek miatt nem volt jelentősége annak, hogy a felperes valóban jelezte-e szóban, írásban az alperesnek a telefonkészülék elhagyását, ezért az erre irányuló bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság mellőzte.

A zárkaajtók zárva tartása kapcsán hivatkozott a Bvtv. 101. § d) pontjára, amely a börtön fokozatban zárkaajtók nyitva tartásának csupán a lehetőségét biztosítja. Konkrét sérelmet felperes nem igazolt, alperesi célzatos felperes emberi méltóságának megsértésére irányuló magatartása hiányában, jogszabályi egyéb kötelezettség alperesi megsértésének hiányában a felperes személyiségi joga nem sérült, ezért a keresetet teljes egészében elutasította, a felperest a le nem rótt eljárási illetékben marasztalta, a kirendelt pártfogó ügyvéd munkadíjának megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést. Ebben azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül, az elsőfokú bíróságot az eljárás folytatására utasítsa. Másodlagosan az elsőfokú ítéletet változtassa meg, és az alperest kötelezze a kereseti kérelem szerinti marasztalási összeg megfizetésére.

Az elsőfokú eljárásban felperes két irányban nyújtott be kereseti kérelmet alperessel szemben. Egyrészt a zárkaajtók 8 hónapon át történő zárva tartása, másrészt a kapcsolattartás akadályozása miatt. A felperes a büntetésének a végrehajtását átszállítását követően továbbra is börtön fokozatban töltötte, azonban olyan körülmények közé került, amelyek nem a börtön, hanem a fegyház fokozatot jellemzik. A számú intézetparancsnoki utasítást olyan ok indokolta, amely még felperes megérkezését megelőzően történt az intézetben. A felperes ítélet ellenére büntetése jelentős részét a parancsnoki utasítás miatt fegyház fokozatban töltötte, holott a büntetését, annak nemét és büntetési tételét az ítélezésre jogosult bíróság szabta ki, az ettől való eltérés alperes felelősségét vonja maga után. Idézte az Emberi Jogok és az Alapvető Szabadságok védelméről szóló Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 6. cikkét, az Alaptörvény 28. cikkét, az Emberi Jogok Európai Egyezményének 13. cikkét. A felperes nem a jogszabály szövegét vitatja, hanem keresetét arra alapította, hogy olyan cselekmény szankciójában kellett részesülnie, amely cselekményben nem vett részt. Az alperesnek figyelemmel kellett volna lennie arra, hogy a felperes mindenféle ok nélkül nem kerülhet szigorúbb elhelyezési körülmények közé, mint amelyet a bíróság kiszabott rá. Összegezve az elsőfokú bíróság csak a Bvtv. szabályait vette alapul, nem vizsgálta, hogy a parancsnoki utasítással elrendelt intézkedés felperes részére alaptalan, indokolatlan, méltánytalan.

A telefonos kapcsolattartás joga szintén sérült. A felperest az ZTE típusú mobiltelefonnal kapcsolatban állagmegóvási és őrzési kötelezettség terhelte, ennek a felperes maradéktalanul nem tett eleget, viszont rögtön a költözését követően jelezte alperesnek, hogy a telefon a 202-es zárában maradt. Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget a PKKB 1.P.94.084/2016. számú határozatának, amely felperes felelősségének fenn nem állását állapította meg. Ez jelen esetben fontos abból a szempontból, hogy a felperesnek a telefon megrongálódása, valamint a telefon elvesztése felróható-e és ha felróható, abban az esetben meddig terjedt a felperes felelőssége. A becsatolt ítélet felperes felelősségének fenn nem állását állapította meg. Az elsőfokú eljárásban egy teljesen azonos tényállást elbíráló főügyészségi állásfoglalás is becsatolásra került, amely szerint ha valaki nem kap információt a telefonigénylés lehetőségeiről, nem kap megfelelő tájékoztatást,

telefonját csak jóval a 30 napos szervizelési időn túl kapja meg, a telefonos kapcsolattartáshoz fűződő jog sérül. Jelen esetben a felperes a költözés napján észlelte, hogy a telefon nincs nála. Rögtön jelezte a bv. őrnök a telefon elhagyását, az alperes azonban nem foglalkozott a bejelentéssel, nem intézkedett az iránt, hogy visszakapja a telefonját. Az életszerűséget nélkülözi az, hogy a felperes nem nyújtott be kérelmet, hiszen a telefon az egyetlen közvetlen kapcsolat a külvilággal. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta körültekintően a tényállást, így ítélete megalapozatlan és iratellenes. Ennek alapján kérte, hogy az elsőfokú ítéletet a Fővárosi Ítéletábra helyezze hatályon kívül, az elsőfokú bíróságot pedig kötelezze új eljárás lefolytatására, másodlagosan kérelme az elsőfokú ítélet megváltoztatására és az alperes kereseti kérelem szerinti marasztalására irányult.

A fellebbezés a per főtárgya tekintetében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálása szempontjából releváns bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, az irányadó jogszabályokat felhívta, majd azokat okszerűen alkalmazva érdemben is helytálló döntést hozott. Olyan lényeges eljárási szabályt sem sértett, ami a Pp. 252. § (2) bekezdés alapján az elsőfokú eljárás megismétlését, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

Személyiségi jogi sérelemlről abban az esetben van szó, ha a sérelem a személyiséget, a személyiségi jog által védett életminőséget sérti vagy veszélyezteti. A tisztán vagyoni felelősségtől eltérően a személyiségi jogok megsértése esetén a jogellenesség alapja az, hogy a 2013. évi V. törvény (továbbiakban Ptk.) 2:42. § által a személyiségi jogokat a vagyoni jogokkal egy sorban védelem alá helyezi. A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét szabadon érvényesíthesse és őt abban senki ne gátolja. A Ptk. 2:42. § (2) bekezdésben foglaltak szerint a személyiségi jogok abszolút szerkezetűek, a megsértését tiltó szabály mindenkit kötelez. Ezen általános védelem azonban nem jelenti azt, hogy a személyiség kibontakoztatása korlátlan védelemben részesül, annak a fentiek szerint törvény és mások jogainak védelme szab határt. Ebből az is következik, hogy amennyiben a jogalanyt jogszabály a cselekmény tanúsítására feljogosítja, a személyiségi jog sérelmére hivatkozni alappal nem lehet. A büntetés-végrehajtás hatálya alatt a büntetés-végrehajtási intézet a fogvatartott cselekvési szabadságát és egyéb személyiségi jogait törvényi felhatalmazás alapján korlátozza. Amennyiben azonban a személyiséget sértő intézkedésre nincs jogszabályi felhatalmazása, vagy a kötelező jogszabályi rendelkezéseket alperes elmulasztja, a személyiségi jogsértés megvalósulhat. Ez egyben lehetőséget teremthet arra, hogy a sérelmet szenvedő fél a Ptk. Harmadik rész XII. címében meghatározott jogkövetkezmények alkalmazását követelje, adott esetben sérelemdíj iránti igényt terjesszen elő.

A felperes állítása szerint alperes jogellenes mulasztása miatt sérült a kapcsolattartáshoz fűződő joga és a büntetés nem börtön fokozatban történő végrehajtása miatt sérült az emberi méltósága.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a telefonáláshoz való jog a fogvatartott számára a Bvtv. 173. § (1) bekezdés b) pontja alapján biztosított jog, de önmagában nem minősül személyiségi jognak, hiszen a személyiség kibontakozásának a telefonálás lehetősége nem elemi feltétele, az attól való jogellenes elzárás esetleg más személyiségi jog megsértésében testesülhet meg, erre utaló tény azonban a felperes nem adott elő. Személyiségi jog sérelmének hiányában a Ptk. szankciórendszere nem alkalmazható. Éppen ezért irreleváns a felperes által csatolt - egyébként más ügyben meghozott - Bv.8141/2016/3-I. számú állásfoglalás, hiszen a jogellenes mulasztás csak akkor vezet a sérelemdíj jogkövetkezményéhez, ha az a személyiség sérelmével jár. A Pp. 4. § (1) bekezdés értelmében a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése vagy a fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti. A Pesti Központi Kerületi

Bíróság 1.P.94.084/2016. számú ítéletében nem bűncselekmény elkövetéséről határozott, a Pp. 4. § (2) bekezdés nem alkalmazható. A felperes által csatolt ítélet a Pp. 195. § (1) bekezdés alapján ekként kizárólag a bíróság abban foglalt határozatát, az okirattal tanúsított adatok, tények valóságát, az okiratba foglalt nyilatkozatok megtételét, annak idejét, módját tanúsítja. Nem bizonyíték azonban arra, hogy a határozat indokolásában megállapított tényállás való-e vagy sem. A személyiségi jog megsértését pedig abban az esetben sem támasztja alá, ha az ítélet szerint alperes jogellenes mulasztása miatt a felperesnek a telefonban bekövetkezett károsodásért anyagi felelőssége nincs. Nem hagyható emellett figyelmen kívül a alperes neve 2016. augusztus 10. napján készült jelentése által alátámasztott azon tény, hogy a telefonkészüléket alperes a felperes tartózkodási helyéről szolgáló 115-ös zárkában lelte fel. Ez egyébként a Pesti Központi Kerületi Bíróság által megállapított tényekkel is összhangban áll. Helytállóan tulajdonított az elsőfokú bíróság annak jelentőséget, hogy a kapcsolattartás további formáit egyébként a felperes gyakorolhatta, a 20.P.23.408/2017/26. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozata szerint beszélőre lehetősége volt, védőivel levelezett.

Alperes a felperes büntetését börtön fokozatban hajtotta végre. Helyes az elsőfokú bíróság azon ítéleti okfejtése, hogy a Bvtv. 101. § d) pontja szerint nappal a zárka vagy lakóhelyiség ajtajának teljes vagy időszakos nyitva tartása engedélyezhető, erre azonban alperest a jogszabály nem kötelezi. A alperes neve.... intézetparancsnoki utasítása nem kifejezetten a felperesre irányult, hanem valamennyi közepes és magas biztonsági besorolású, börtön fokozatú elítélt zárkájának zárva tartására. A büntetés-végrehajtás szabályainak megszegése hiányában a felperes személyiségi jogának sérelmére ezért nem hivatkozhat, mert alperest a magatartás tanúsítására a jogszabály felhatalmazta.

A felperes az eredetileg előterjesztett keresetlevélben személyes költségmentesség engedélyezését kérte, erről az elsőfokú bíróság 20.P.25.763/2016/11. számon meghozott végzésében határozott, a felperes részére teljes személyes költségmentességet engedélyezett. A felperes pervesztessége ellenére a Pp. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján illeték megfizetésére nem kötelezhető, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdés alapján részben, akként változtatta meg, hogy a le nem rótt 277.200 forint kereseti illeték és a pártfogó ügyvéd munkadíjának viselésére az állam köteles. A per fő tárgya tekintetében az elsőfokú bíróság érdemben és indokainál fogva is helytálló ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárás során a felperes pervesztes, a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli. Alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, a másodfokú tárgyaláson nem jelent meg, másodfokú perköltség iránt igényt nem támasztott, ezért a határozathozatalt az ítéltábla a Pp. 78. § (2) bekezdés alapján e körben mellőzte. A pártfogó ügyvéd munkadíjáról az ítéltábla a Pp. 87. § (2) bekezdés alapján határozott.

Budapest, 2018. november 6.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró

